

ACHTERGROND

© Michiel Elands

Meer mogelijk voor fijnstofarme kippenstal

PLUIMVEE BERRIE KLEIN SWORMINK 09 APR 2020 OM 11:25UUR

[✉](#) [f](#) [t](#) [in](#) [🌐](#)

Geleidelijk komen er meer betaalbare technieken beschikbaar voor fijnstofreductie in pluimveestallen. Het Praktijkcentrum Emissiereductie Veehouderij (PEV) in Barneveld is een van de aanjagers achter deze ontwikkeling. De door het praktijkcentrum geteste technieken zijn ook in bestaande stallen toepasbaar.

In pluimveestallen komt nogal wat fijnstof vrij. Het meest in legpluimveestallen met loslopende kippen op strooisel. De kippen springen, vliegen, nemen stofbaden en scharrelen veel stofdeeltjes op.

Fijnstof dat uit pluimveestallen in de buitenlucht terecht komt, heeft een negatieve invloed op de luchtkwaliteit en wordt negatief gerelateerd aan de volksgezondheid. Maar ook in de stal zelf is fijnstof ongewenst. Pluimveehouders zijn dan ook het meest gebaat bij technieken die de emissie van fijnstof bij de bron aanpakken en er dus voor zorgen dat er minder fijnstof in de stallucht zweeft.

Bijdragen aan de beschikbaarheid van fijnstofreducerende technieken die onder meer het stalklimaat verbeteren. Dat was de opdracht die het PEV bij de start in 2017 meekreeg.

De behoefte aan betaalbare fijnstofreducerende technieken neemt toe

JAN WORKAMP VAN HET PEV

Makkelijker maken

Het praktijkcentrum heeft als doel om het voor pluimveeouders makkelijker te maken hun stallen uit te rusten met technieken die de uitstoot van fijnstof verminderen. De start van het PEV komt voort uit het Manifest Gezonde Leefomgeving Veehouderij regio FoodValley dat in 2016 werd vastgesteld.

'Pluimveeouders die een vergunning aanvragen voor nieuwbouw of verandering, krijgen te maken met fijnstofeisen', zegt Jan Workamp van het PEV.

• Lees ook: [Minder fijnstof met ander strooisel in kippenstal](#)

Bij nieuwbouw moeten pluimveestallen voldoen aan het Besluit emissiearme huisvesting. Dit besluit schrijft 30 procent fijnstofreductie voor. In regio Foodvalley krijgen pluimveeouders bij bedrijfsaanpassingen te maken met aanvullende eisen om ook in bestaande stallen iets te doen aan fijnstofreductie.

Discussie tussen pluimveesector en overheid

Workamp sluit niet uit dat er ook in andere regio's van Nederland extra eisen zullen komen. 'Er loopt nog steeds een discussie tussen pluimveesector en overheid over de nadere uitwerking van het beleid om fijnstofemissie uit stallen te verminderen.'

Aanzet voor het getouwtrek tussen overheid en bedrijfsleven gaf toenmalig staatssecretaris Martijn van Dam van Economische Zaken in 2017, zegt Workamp. 'Hij gaf aan de reductie voor fijnstofemissie uit pluimveestallen voor bestaande stallen aan te scherpen tot 50 procent. En 70 procent voor nieuwbouw.'

Hoe deze discussie ook uitpakt, de behoefte aan fijnstofreducerende technieken die haalbaar, betaalbaar en praktisch toepasbaar zijn, neemt volgens Workamp toe. 'Bij zowel nieuwbouw als bestaande stallen.' Hij is blij met het feit dat het in 2017 gestarte traject zijn vruchten begint af te werpen. 'We zijn voortvarend aan de slag gegaan om technieken beschikbaar te krijgen voor toepassing in de praktijk. Daartoe is het noodzakelijk dat het officieel wordt erkend door de overheid. Dat kan onder meer als het meettraject dat PEV op pluimveebedrijven uitvoert met gunstige meetcijfers wordt doorlopen.'

Tekst gaat verder na kader.

Er zitten nog meer nieuwe technieken in de pijplijn

Enkele weken geleden heeft de overheid vijf nieuwe fijnstofreducerende technieken voor de pluimveehouderij erkend. Drie van deze technieken zijn door het Praktijkcentrum Emissiereductie Veehouderij (PEV) getest in stallen bij pluimveeouders in de regio Foodvalley. Het zijn alle drie technieken die werken met behulp van ionisatie. Bij ionisatie worden stofdeeltjes in de stallucht statisch geladen, waardoor ze gaan samenklonteren en neerslaan of zich hechten aan geaarde oppervlakten. De technieken van FreshlightAgri, Serutech Agri en StaticAir zijn opgenomen op de landelijke lijst. De techniek van FreshlightAgri is toepasbaar in alle pluimveesectoren, behalve bij eenden. De andere twee technieken zijn geregistreerd voor de toepassing in vleeskuikenstallen. Het PEV heeft de afgelopen twee jaar in totaal acht verschillende technieken getest in de praktijk. Drie daarvan staan inmiddels op de landelijke lijst met fijnstofreducerende technieken. PEV verwacht dat over enkele maanden nog twee technieken een landelijke erkenning krijgen. Het gaat om Aspra's (interne circulatie met ionisatie) van Smits Agro en absoluutfilters van INNO+/Plettenburg. Beide technieken zijn getoetst in de Kipster-leghennenstal in het Limburgse Venray. PEV is nog bezig met de ionisatietechniek van JPE/Boon/Gasolec. Deze techniek is onlangs aangepast. Als indicatieve metingen in een legstal binnenkort gunstig uitpakken, dan komen er vervolgmetingen. Mits daar budget voor gevonden wordt. In 2020 wordt gestart met pilots in legstallen voor twee technieken die in een vooronderzoek hoopvolle resultaten lieten zien. Het gaat om Animal Live Plus Poultry (sprayen van micro-organismen) en Aquamar (uv-lamp met ionisatie).

De technieken van FreshlightAgri, Serutech Agri en StaticAir zijn opgenomen op de landelijke lijst, op basis van metingen die door Wageningen Livestock Research zijn uitgevoerd. De techniek van FreshlightAgri is toepasbaar in alle pluimveesectoren, behalve bij eenden. De andere twee technieken zijn geregistreerd voor de toepassing in vleeskuikenstallen.

De drie fijnstofreducerende technieken uit het PEV-traject die de overheid recent erkende, zijn op de lijst opgenomen met 31, 52 en 16 procent fijnstofreductie. Dat deze percentages niet allemaal spectaculair ogen, is volgens Workamp een onjuiste beoordeling. 'Het gaat om technieken die in de stal bij de bron helpen om de fijnstofemissie te verminderen. Die mag je niet vergelijken met end of pipe-oplossingen als luchtwassers.'

Technieken combineren

Workamp stelt vast dat er goede mogelijkheden zijn om verschillende technieken te combineren. 'Denk voor een legpluimveestal bijvoorbeeld aan de combinatie van een strooiselschuif met de ionisatietechniek van FreshlightAgri. Samen zijn ze goed voor 45 procent fijnstofreductie.'

In een vleeskuikenstal past het goed om een ionisatietechniek te installeren en eventueel te combineren met een warmtewisselaar, zegt Workamp. 'Juist doordat er nu extra technieken beschikbaar komen, krijgen pluimveeouders meer keuzemogelijkheden en zijn ook combinaties van technieken makkelijker te maken.'

▲ PMX-units van StaticAir zijn opgenomen op de landelijke lijst van erkende technieken. © StaticAir

'Investerings zijn te overzien'

Workamp concludeert dat fijnstofreductie weliswaar geld kost, maar dat de benodigde investeringen in de meeste bedrijfssituaties te overzien zijn. 'Voor een stal van 1.500 vierkante meter moet je denken aan een investering tussen de 10.000 en 20.000 euro, afhankelijk van de techniek die je kiest en de mate van reductie die nodig is.'

Ingewijden verwachten dat het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit in juni naar buiten komt met een stimuleringsregeling voor pluimveeouders die met fijnstofreductie aan de slag willen. Ze kunnen dan met deze subsidie investeren in erkende technieken.